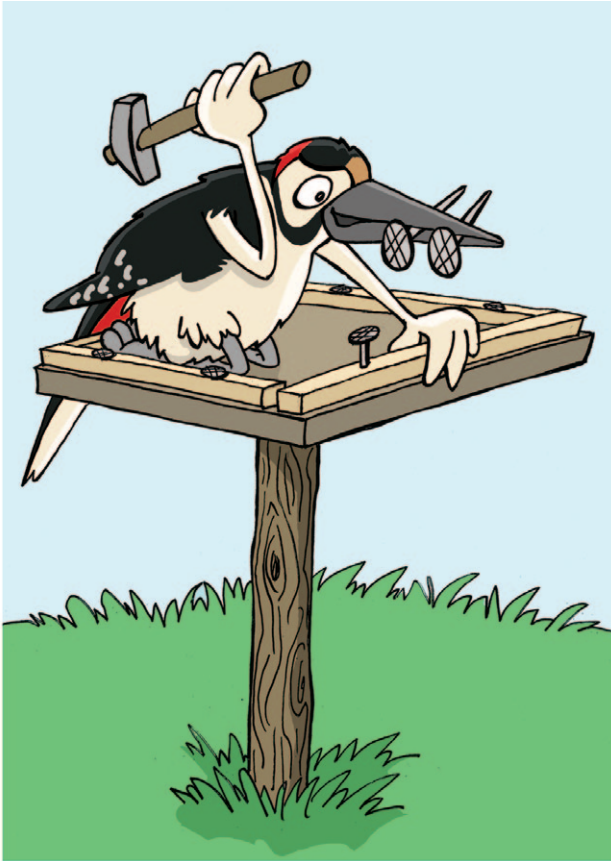

Help de vogels aan een huis: Nestkastjes maken

Leerlijn: de leerlingen leren dat verschillende vogels verschillende plekken nodig hebben om te broeden. De leerlingen leren omgaan met materialen zoals hout en spijkers en gereedschappen zoals schroevendraaiers en hamers.

**40&45
Kerndoel**

Introductie:

Ga met de kinderen buiten een wandeling maken om te bekijken of er in de buurt van de school nesten of nestkasten te vinden zijn. Vertel de leerlingen dat er verschillende soorten nestkastjes zijn en vertel waar een nestkastje voor koolmezen, mussen, uilen, merels of andere vogels aan moeten voldoen. Mussen maken hun nest graag onder dakpannen en mezen broeden het liefst in boomholten. In de stad is het moeilijk om een goede nestplaats te vinden. De leerlingen kunnen de vogels helpen!

Benodigheden:

Bouwtekeningen, bouwpakketten of materialen voor de nestkastjes: op de website van Vogelbescherming over tuinvogels vind u veel informatie over nestkasten en de plaatsing ervan. Kijk op www.vogelbescherming.nl/tuinvogels

Doel:

De leerlingen weten dat er voor verschillende vogels verschillende soorten nestkastjes nodig zijn. Ze kunnen een vogelhuisje maken voor een bepaalde vogel. Ze weten waar en hoe een vogelhuisje opgehangen moet worden.

Tijdsduur:

Minimaal 3 lesuren.

Uitvoering:

In de winter, bij voorkeur eind november, begin december

Wat moet je vooraf doen?

In de buurt van de school kijken waar nesten en nestkasten zich bevinden. Een route uitzetten voor een wandeling vanuit school.

Welke soorten vogelhuisjes zijn er te zien? Welke vogels zien ze bij de nesten en de nestkastjes?

Werkbladen 'vogelhuisjes maken' kopiëren (zie volgende pagina).

Materialen en bouwtekeningen klaar leggen.

Raadpleeg de sites: www.beleefdelentejunior.nl en www.vogelbescherming.nl

Activiteit 1:

Een nestkast maken is niet zo moeilijk. De leerlingen gaan vogelhuisjes maken tijdens de handvaardigheidles voor een bepaalde vogel. Met de hele groep worden vogelhuisjes voor verschillende vogels gemaakt.

Een nestkastje timmeren:

Bekijk en bespreek samen met de leerlingen eerst de bouwtekening en laat de leerlingen voordat ze aan de slag gaan eerst de aanwijzingen goed doorlezen:

Aanwijzingen:

Je kunt ook gebruik maken van voorgezaagde planken. Misschien wil een ouder helpen met het voorzagen van de materialen, of is een plaatselijke doe-het-zelf winkel behulpzaam. In dat geval kun je de stappen 1 en 2 overslaan.

1. Zaag de onderdelen op maat. Als je daarmee klaar bent heb je een achterwand, voorkant, twee zijwanden, een bodem en een deksel.
2. Zaag of boor het vlieggat in de voorkant (een gatenzaag is ideaal).
3. Spijker de zijwanden aan de achterwand. Even voorboren voorkomt spleten van het hout.
4. Spijker de voorkant aan de twee zijwanden.
5. Spijker de bodem tussen de wanden.
6. Bevestig de deksel.

De lengte, hoogte en breedte van de kast hoeven niet heel precies te kloppen. De afmeting van het vlieggat is wel belangrijk. Een huismus kan precies door een gat van drie-en-een-halve centimeter. Vogels die groter zijn dan de huismus kunnen dus niet in de kast komen. Zo kunnen de jonge mussen veilig en ongestoord groeien.

Voor pimpelmees, koolmees, huismus en ringmus kun je een kast bouwen met dezelfde afmetingen. Alleen de grootte van het vlieggat moet je aanpassen.

Pimpelmees: 2,8 centimeter

Koolmees: 3,2 centimeter

Huisumus: 3,5 centimeter

Ringmus: 4,0 centimeter

Activiteit 2:

Nestkasten ophangen op het schoolplein of in de buurt van de school.

Als de kasten klaar zijn, kun je ze ophangen op het schoolplein. Niet elke plek is geschikt. Waar moet je op letten?

- Het beste kunnen ze al in de winter worden opgehangen omdat veel vogels vroeg in het seizoen op zoek gaan naar een geschikte broedplek.
- Zorg ervoor dat de invliegopening gericht is op het noordoosten, anders wordt het kastje misschien te warm in de middagzon.
- Om te voorkomen dat katten erbij kunnen is het belangrijk dat de kastjes niet te laag hangen.
- Hang ze ook niet te dicht bij elkaar. Tussen nestkastjes van koolmezen moet een minimale afstand van 10 m zitten, omdat koolmezen een eigen territorium nodig hebben.
- Sommige vogels zoals mussen vinden het heel gezellig om dicht bij elkaar te wonen. Rond de school kun je dan ook veel mussenkasten dicht bij elkaar ophangen en een echt mussendorp of een mussenflat bouwen.
- Zorg er ook voor dat er in de buurt van de kast schuilplaatsen zijn, zoals struiken en bomen.
- Laat de leerlingen met de leerkracht overleggen waar de kast het beste kan hangen.

Afronding:

Houd de nestkastjes in de gaten. Laat (een groepje) leerlingen ook een tijdslijnen en dagboek maken zodra een nestkastje in gebruik genomen wordt door een vogelpaar.

Observaties:

Het is ontzettend leuk als een mezenektpaar in de kasten van de leerlingen een gezin komen stichten. Ze kunnen dan van heel dichtbij zien hoe het vogelpaar een nest bouwt en de jongen groot brengt. Ze kunnen eens per week even heel voorzichtig in de nestkast kijken. Probeer tijdens het broeden het ouderpaar zoveel mogelijk met rust te laten. De vogels kunnen door te veel onrust zich niet veilig voelen en niet meer terug komen.

Schoonmaken:

Maak de nestkast in september of oktober schoon. Dit voorkomt dat er ongedierte in het nest komt, zoals mijten. Deze zijn schadelijk als de vogels in de kast gaan slapen 's winters. Haal al het nestmateriaal uit de kast. Daarna maak je de kast schoon met heet water en een oude afwasborstel. In het voorjaar kan een nieuw vogeelpaar dan weer in een schoon huis trekken.

